

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Henr. Ioh. Nepom. Crantz S.C.A. Maiestat. Consiliar.
Institut. Med. Et Mater. Medic. Vindob. Profes. Pub. Ord.
Acad. Imp. Nat. Curios. Et Societ. Botan. Flor. Sodal.
Materiæ Medicæ Et Chirurgicæ ...**

Crantz, Heinrich Johann Nepomuk

[Wien], 1765

Vermes.

urn:nbn:de:gbv:45:1-10178

ro aromatizari multum, & multum coqui pro ventriculo debet. Ex hoc officinæ chelas habent.

CANCER *astacus* Germ. Wasser-Krebs. Gallis Ecrevisse de riviere. Anglis Crayfish.

CANCER *macrourus*, thorace laevi, rostro lateribus dentato, basi utrinque dente unico. Delicatissimus lacte nutritus. Notari meretur frequentiore huius usum sanguinem dissolvere, sæpe hæmoptoen facere et phthisim inducere.

VERMES.
MOLLUSCA.

Tardigrada, mollia, pudentia, vivacissima, redintegranda, humidi animantia, acephala, apoda, androgyna tentaculis dignoscenda.

LIMAX *Systematis Natur.* Classis Naturalis Vermium. Ordo Molluscorum.

Limax *maximus*. Germ. Schneck. Gallis Escargot. Anglis Snail.

LIMAX *cinereus maculatus*. Antiphthisicum in crassans eorum iusculum multis habetur. Est tamen maxima in his cautela opus. Vide *Illustr.* L. B. van SWIETEN. *Comment.* T. I.

SEPIA *Systematis Natur.* Classis Natur. Vermium. Ordo Molluscorum. Anglis Skuttle-Fisch.

SEPIA *ostopoda*. Corpore caudato, tentaculis nullis. Rubentem ex suo condimento, quod coctione cum nitro in rubrum vertitur, apponi in cibo debere LINNAEUS. Carnem duram, coriaceam, haud exquisiti gustus

gustus habet, nutrit tamen multum, visceribus fortibus probe subacta, alvum adstringit, HIPPOCRATES.

Sepia *officinalis*; os sepia, & atramentum, quod etiam alia largiuntur, concedit; in osse sepia, subadstringens vis prædicatur.

V E R M E S T E S T A C E A.

MYTILUS *Systematis Natur.* Classis Naturalis
Vermium. Ordo Testaceorum.

Mytilus *edulis.* Germ. Muschel. Gallis Moule.

MYTILUS *testa læviuscula violacea, valvulis obliquis postice acuminatis.* Marina optima, sapida, vix multum nutriens, difficilius digerenda. EPHEMERIDUM N. C. Vol. VII. morbos contrahere mytilos mortalibus edentibus periculosos. Factum exemplis confirmatum est *ibidem*, ut magistratum vigilantia pro salute civium interpellatur.

OSTREA *Systematis Natur.* Classis Naturalis
Vermium. Ordo Testaceorum.

Ostrea *edulis.* Germ. Auster. Gallis Huitre. Anglis Oyster.

OSTREA *testa semiorbiculata, valva altera plana, altera elatiore.* Multorum delicia, differentiam magnam patiuntur; virides optimæ, in ventriculo facile deliquescunt, biliosis, quos parum nutriunt, convenientes, recommendantur etiam a medicis scorbuto, podagra laborantibus: ad ignem indurata stomacho inimicæ, crudis deteriores GODFREY *Treasure of useful Discoveries.* Ostrocodermata egregie absorbentia sunt.

ANIMA-

ANIMALIUM PRODUCTA.

LAC universalem, seu in alimentis, seu in medicamentis usum ab omni tempore habuit.

Lacte mero veteres usi memorantur, & herbis,

Sponte sua si quas terra ferebat.

ait OVID. L. 4. Pastor.

Lacte solo alimento vixisse plures, passim hinc inde PLINIUS, TACITUS, IUSTINUS, CÆSAR, memorant: GALENUS l. 5. de Sanit. tuenda Cap. 7, exemplum excitat hominis centum consecuti annos, & lacte maxime viventis; & hodie adhuc ad septentrionem multi sunt, quibus lac, & lactis producta, butyrum & caseus omnia sunt. Recte igitur VARRO omnium alimentorum lac voluit esse nutrientissimum: est enim lac ex ingestis jam elaboratus, & excoctus humor, non per modum putrefactionis, seu puris, veluti placuit EMPEDOCLI apud ARISTOTELEM, sed per modum perfectionis, utpote quæ substantia optima sit constituendo nostro corpori, cum sit consociabilis omni naturæ.

Nec infima sane hæc lactis laus est, quod omnes neo-nati tam hominum, quam fere animalium, lacte nutriantur, crescant, & quod omnis ita dicendo homo, omne animal, proprio lacte vivat, & nutriatur, & ex eo solo omnia reliqua solida, & fluida vi vitæ
per-